

שם המרצה: חורש דני

שם הקורס: פוסט טראומה- מושגי מפתח, שאלות מרכזיות ותחומי מחקר

קוד קורס: 60-397-01

סוג הקורס: סמינר עיוני

שנת לימודים: תשס"ח סמסטר: א' היקף שעות: 2

אתר הקורס באינטרנט:

א. מטרת הקורס:

לאירועים טראומטיים (מלחמה, תקיפה מינית, אסונות טבע, ועוד) השלכות פסיכולוגיות משמעותיות על הנחשפים אליהם. במסגרת הסמינר, נלמד על סוגים שונים של קשיים פסיכולוגיים המתפתחים כתוצאה מחשיפה לדחק טראומטי (למשל, PTSD, דיכאון, הפרעות סומטיות). כמו כן, נסקור גורמים פסיכולוגיים הקשורים לפגיעות ולחוסן לנוכח דחק טראומטי. עוד נלמד על סוגיות ספציפיות ושנויות במחלוקת בתחום הטראומה (למשל, צמיחה פוסט-טראומטית), ועל גישות מחקריות שונות.

ב. תאור הקורס:

מהלך השיעורים: (שיטות ההוראה, שימוש בטכנולוגיה, מרצים אורחים)

7 השיעורים הראשונים בסמסטר יתבססו על הרצאות פרונטליות של המרצה (מלוות בדיון בכיתה), כאשר כל הרצאה תסקור היבט מרכזי בתחום הטראומה הנפשית. בין שיעור לשיעור, הסטודנטים יתבקשו לקרוא מאמרי מפתח בתחום הטראומה. לאחר מכן, יתקיימו פגישות אישיות בין הסטודנטים למרצה על חשבון שעות הקורס הרגילות, בהן יתבקש כל זוג סטודנטים להעלות רעיון להצעת המחקר שלו. 3 השיעורים האחרונים בסמסטר יוקדשו לרפראטים בכיתה, בהם זוגות הסטודנטים יציגו את רעיונות המחקר שלהם, ויקבלו משוב מחבריהם לכיתה ומהמרצה.

1.

פוסט-טראומה: רקע היסטורי ותיאורטי.

לואיס-הרמן, ג'. (1994). *טראומה והחלמה*. תל-אביב: הוצאת אופקים, ספריית הפועלים (פרק 1).

בלס, ר. (2004). תולדות יחסה של הפסיכואנליזה לגילוי עריות: מיתוסים ומציאות. בתוך זליגמן, צ., וסולומון, ז. (עורכות). *הסוד ושברו: סוגיות בגילוי עריות*. בני ברק: הקיבוץ המאוחד-כתר.

2. הפרעת דחק פוסט-טראומטית (PTSD).

Davidson, J.R.T. (2001). Recognition and treatment of posttraumatic stress disorder. *Journal of the American Medical Association*, 286(5), 584-588.

Nemeroff, C.B., Bremner, J.D., Foa, E.B., Mayberg, H.S., North, C.S., & Stein, M.B. (2006). Posttraumatic stress disorder: A state-of-the science review. *Journal of Psychiatric Research*, 40(1), 1-21.

3. מעבר להפרעה פוסט-טראומטית: דיכאון, אובדנות, והפרעות קו-מורבידיות אחרות.

O'Donnell, M.L., Creamer, M., Pattison, P. (2004). Posttraumatic stress disorder and depression following trauma: Understanding comorbidity. *American Journal of Psychiatry*, 161, 1390-1396.

4. מה הופך אותנו לפגיעים או לחסינים יותר בפני דחק טראומטי?

Wilson, J.P. (2005). Trauma, PTSD, and resilience: A review of the literature. & Agaibi, C.E. (2003). *Trauma, Violence, and Abuse: A Review Journal*, 6, 195-216.

Bonanno, G.A. (2004). Loss, trauma, and human resilience: Have we underestimated the human capacity to thrive after extremely aversive events? *American Psychologist*, 59(1), 20-2.

5. טראומה מתמשכת והפרעה פוסט-טראומטית מורכבת (Complex PTSD). הרמן-לוויס, י. (1994). *טראומה והחלמה*. תל-אביב: הוצאת אופקים, ספריית הפועלים. (פרק 7).

Ide, N., & Paez, A. (2000). Complex PTSD: A review of current issues. *International Journal of Emergency Mental Health*, 2(1), 43-49.

6. טראומטיזציה משנית וטראומה במשפחה.

Baranowsky, A.B., Young, M., Johnson-Douglas, S., Williams-Keeler, L., & McCarrey, M. (1998). PTSD transmission: A review of secondary traumatization in holocaust survivor families. *Canadian Psychology*, 39(4), 247-256.

7. שיטות טיפול בהפרעה פוסט-טראומטית, ומחקרי פסיכותרפיה בתחום.

Rauch, S.A.M., Eftekhari, A., & Ruzek, J.I. (2012). Review of exposure therapy: A gold standard for PTSD treatment. *Journal of Rehabilitation Research and Development*, 49(5), 679-687.

ג. דרישות קדם: אין

ד. חובות / דרישות / מטלות:

הנוכחות בשיעורים הינה חובה.

חובות נוספים - קריאת מאמרים בין שיעור לשיעור, השתתפות בשיעורים, הגעה לפגישות עם המרצה, הצגת רפראט בכיתה, וכתובת הצעת המחקר.

ה. מרכיבי הציון הסופי (ציון מספרי / ציון עובר):

ציון מספרי המבוסס על הצגת הרפרנט (30%) וכתובת הצעת המחקר (70%).

ו. רשימת קריאה:

ראו בסעיף ב'.

ביבליוגרפיה:

ראו בסעיף ב'.

Bar-Ilan University
אוניברסיטת בר-אילן

Faculty of Social Sciences
Department of Psychology

הפקולטה למדעי החברה
המחלקה לפסיכולוגיה